

Układ słownika i budowa artykułu hasłowego

Słownik ma układ alfabetyczny¹, przy czym odrębnymi hasłami są jednostki ciągle (oprócz nielicznych wyjątków, takich jak połączenia czasowników z *się*, a także pewne nazwy mające dwojaką pisownię – łączną i rozdzielną, np. *cross country/cross-country*, *speed system/speed-system*). Frazeologizmy oraz zestawienia terminologiczne są przyporządkowane poszczególnym hasłom (lub, w wypadku jednostek polisemicznych, poszczególnym znaczeniom). Niektóre związki nie mają w swojej strukturze wyrazów należących do leksyki paralotniarskiej – takie konstrukcje umieściłam w obrębie haseł pomocniczych, opatrzonych komentarzem: tylko we *frazeologizmie*, tylko w *terminie*, por. np.:

prąd tylko we *fraz.*

◇ wyłączyli prąd *žart.* «ustało działanie jakichkolwiek prądów wznoszących, przez co paralotnia nie może dłużej utrzymać się w powietrzu»

poduszka tylko w *term.*

△ poduszka powietrzna *motoryz.* «płócienny worek przypinany do → uprzęży w celu ochrony pilota przy lądowaniu, w czasie lotu wypełniający się powietrzem»

Na artykuł hasłowy składają się (mogą się składać) następujące elementy²:

1. Oznaczenie homonimiczności hasła (cyfra rzymska).
2. Hasło, wyróżnione pogrubioną czcionką.
3. Wskazówka dotycząca wymowy.
4. Informacja na temat pochodzenia danej jednostki (z języka obcego lub z innej odmiany polszczyzny).

¹ Zestawienie tematyczne opisanych wyrazów i połączeń wyrazowy zamieszczone jest w książce poświęconej socjolektowi paralotniarskiemu [Pędzich 2012 (aneks 1)].

² Występują one zawsze w podanej niżej kolejności.

5. W wypadku hasła odesłanego – odsyłacz (→) i hasło lub podhasło będące podstawą odesłania³.
6. Numer znaczenia wyrażony cyfrą arabską.
7. Kwalifikator (informujący o nacechowaniu emocjonalnym danej jednostki).
8. Definicja.
9. Cytaty ilustrujące użycie danej jednostki.
10. Skróty oznaczające źródła cytatów.
11. Cytaty skrócone.
12. Zestawienia terminologiczne.
13. Frazeologizmy wraz z kwalifikatorami, definicjami oraz przykładami użycia.
14. Podstawowe informacje gramatyczne podane w końcowej części hasła (zapisane mniejszą czcionką).
15. Zamieszczone po prawej stronie artykułu hasłowego informacje na temat relacji semantycznych, w które wchodzi dana jednostka (synonimia, antonimia oraz hiponimia).

Przykłady użycia

Zgromadzonym w słowniku wyrazom i połączeniom wyrazowym towarzyszą przykłady ilustrujące typowy sposób ich użycia. Pochodzą one z tekstów o tematyce paralotniarskiej zamieszczonych w Internecie. Większość cytatów zaczerpnęłam z takich źródeł jak fora, blogi oraz internetowe wydania czasopism specjalistycznych. Zasadniczo nie ingerowałam w postać przytaczanych przykładów, wprowadziłam jednak, jeśli było to potrzebne, poprawki ortograficzne i interpunkcyjne, a ponadto zrezygnowałam z przytaczania emotikonów (wydaje się, że ich użycie zazwyczaj czyni tekst mniej przejrzystym). Oprócz przykładów oryginalnych, zaczerpniętych z konkretnych źródeł i mających zwykle formę zdań, zamieszczam również przykłady preparowane (na podstawie analizy tekstów źródłowych), które mają skróconą postać. Te drugie, oznaczone symbolem ○, ukazują najczęstszą łączliwość leksykalno-składniową odnotowanych jednostek.

³ Podhasłami są frazeologizmy i zestawienia terminologiczne, dlatego konieczne jest również wskazanie hasła głównego – pełne odesłanie przebiega wówczas dwustopniowo, np.: **acro** «→ akrobacja paralotniowa (zob. paralotniowy)».

Szczegółowe zasady opracowania słownika

1. W wypadku wyrazów mających to samo znaczenie (mogących się różnić jedynie nacechowaniem stylistycznym) hasłem głównym jest wyraz neutralny, a jeśli nie można takiego wskazać – najczęściej używany. Przy pozostałych wyrazach umieszczone są odsyłacze do hasła głównego. Na przykład słowo *paralotniarz* jest zdefiniowane jako ‘osoba uprawiająca paralotniarstwo’, a bliskoznaczne określenie *glajciarz* zostaje opatrzone odsyłaczem: *zob. paralotniarz*.

2. Jeśli konieczne jest użycie w definicji słowa należącego do leksyki paralotniarskiej, również zamieszczam przed takim słowem odsyłacz do odpowiedniego hasła, np.:

V-wsparcie [wym. fau fsparcie] «stosowane w nowoczesnych paralotniach ukośne wzmocnienie, umieszczone wewnątrz → komory»

3. Jeśli dana jednostka występuje w dwóch lub kilku wariantach ortograficznych, podaję je w jednym hasle (np. *PPG-ant*, *pepegant*; *spid*, *speed*).

4. Synonimy, a także antonimy, hiperonimy, hiponimy podane po prawej stronie hasła zostały uporządkowane alfabetycznie.

5. Hiperonimami, podanymi po prawej stronie hasła w wypadku niektórych jednostek, są wyrazy pokrewne słowotwórczo (np. dla rzeczownika *motoparagliding* hiperonimem jest słowo *paragliding*, a nie *paralotniarstwo*), a jeśli nie można takich wskazać – wyrazy najmniej nacechowane stylistycznie (np. dla rzeczownika *żyłeta* podamy hiperonim *paralotnia*, a nie *glajt*).

6. Czasowniki, które tworzą pary aspektowe, występują w hasłach dwuczłonowych, przy czym pierwszym elementem takiego hasła jest czasownik dokonany (tak jak w USJP).